

Warszawa, dnia 11 stycznia 2016 r.

Poz. 38

OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 grudnia 2015 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odznakach i mundurach

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126),
- 2) ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. Nr 12, poz. 136 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 208, poz. 1763 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966),
- 3) ustawą z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268),
- 4) ustawą z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353),
- 5) ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 i Nr 99, poz. 826),
- 6) ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1266)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 18 grudnia 2015 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 15 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130), który stanowi:
„Art. 15. W art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z 1977 r. Nr 11, poz. 44 i z 1978 r. Nr 14, poz. 61) skreśla się wyrazy: „oraz ustalania herbu miasta”.”;
- 2) art. 38 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126), który stanowi:
„Art. 38. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.”;

- 3) art. 75 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. Nr 12, poz. 136 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 208, poz. 1763 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966), który stanowi:

„Art. 75. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 71, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1999 r.,
- 2) art. 5 pkt 6 i 8, art. 8 pkt 3, art. 25 pkt 26 i art. 29 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2000 r.,
- 3) art. 24 pkt 6–10 i art. 41 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2000 r.,
- 4) art. 63 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2000 r.,
- 5) art. 2, art. 14 pkt 2 lit. a), c)–e), pkt 3, 4 i 5 lit. a), art. 15 pkt 10 lit. d), art. 26 pkt 1, art. 30 pkt 1, art. 39 pkt 1 lit. a), art. 40 pkt 2 lit. b), art. 46 pkt 1 i 3 i art. 62, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.,
- 6) art. 25 pkt 20, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2001 r.,
- 7) (uchylony).”;

- 4) art. 79 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268), który stanowi:

„Art. 79. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:

- 1) art. 74, który wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 2000 r.,
  - 2) art. 27 pkt 5 lit. b) i c), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.,
  - 3) art. 61, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.”;
- 5) art. 70 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353), który stanowi:

„Art. 70. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.”;

- 6) art. 39 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 i Nr 99, poz. 826), który stanowi:

„Art. 39. Ustawa wchodzi w życie po upływie 45 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 29 ust. 2, art. 30 ust. 3, art. 31 ust. 2, art. 35 ust. 2 oraz art. 37, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, oraz art. 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.”;

- 7) art. 12 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1266), który stanowi:

„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 21 grudnia 2015 r. (poz. 38)

USTAWA

z dnia 21 grudnia 1978 r.

o odznakach i mundurach

Art. 1. Ustanawianie i używanie odznak i mundurów odbywa się z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Odznaki dzielą się na:

- 1) honorowe, stanowiące wyróżnienie za zasługi położone:
  - a) w działalności państwowej lub społecznej stanowiącej istotny wkład w rozwój całego kraju, w rozwój określonej dziedziny gospodarki lub administracji państwowej, w rozwój określonego województwa albo w rozwój określonej organizacji gospodarczej,
  - b) w działalności statutowej organizacji spółdzielczych lub organizacji społecznych;
- 2) organizacyjne, stanowiące oznaczenie organizacji społecznej lub spółdzielczej albo innej jednostki organizacyjnej bądź przynależności do takiej organizacji lub jednostki organizacyjnej;
- 3) okolicznościowe, upamiętniające rocznice, wystawy, zgromadzenia lub inne wydarzenia.

2. Odznakami mogą być emblematy, godła, barwy, herby miast lub województw oraz inne przedmioty, chociażby powszechnie używane, jeżeli sposób ich sporządzenia i używania wskazuje na to, że mają służyć celom określonym w ust. 1.

Art. 2a.¹⁾ 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, powołuje Komisję Heraldyczną jako organ opiniodawczo-doradczy w zakresie spraw, o których mowa w ust. 3.

2. Do składu Komisji Heraldycznej powołuje się w szczególności: osoby wyróżniające się wysokim poziomem wiedzy z zakresu heraldyki i weksylologii, przedstawiciele organizacji, których statutowe cele związane są z heraldyką i weksylologią oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego.

3. Do zadań Komisji Heraldycznej należy w szczególności:

- 1) opiniowanie wzorów insygniów i symboli, o których mowa w art. 3 ust. 1;
- 2) opiniowanie i przygotowywanie projektów wzorcowych aktów prawnych związanych z ustanawianiem insygniów władzy państwowej, herbów, flag, emblematów i innych znaków i symboli związanych z heraldyką i weksylologią;
- 3) udzielanie konsultacji władzom i organom administracji publicznej w dziedzinie właściwego używania insygniów władzy państwowej, herbów, flag, emblematów i innych znaków i symboli związanych z heraldyką i weksylologią.

4. Działalność Komisji Heraldycznej jest finansowana z budżetu państwa.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, strukturę, tryb powoływania i odwoływania oraz szczegółowe zasady postępowania Komisji Heraldycznej.

Art. 3.²⁾ 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać, w drodze uchwały organu stanowiącego danej jednostki, własne herby, flagi, emblematy oraz insygnia i inne symbole.

2. Wzory symboli, o których mowa w ust. 1, ustanawiane są w zgodzie z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscową tradycją historyczną.

3. Wzory symboli, o których mowa w ust. 1, wymagają zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

4. Opinia, o której mowa w ust. 3, wydawana jest w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie.

¹⁾ Dodany przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 4.³⁾ 1. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej, stanowiącej istotny wkład w rozwój kraju, są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej na rzecz rozwoju określonej dziedziny gospodarki narodowej lub administracji są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez Radę Ministrów.

3.⁴⁾ Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej na rzecz rozwoju określonej jednostki samorządu terytorialnego są ustanawiane przez organ stanowiący tej jednostki.

4. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej, stanowiącej wkład w rozwój określonej organizacji gospodarczej, są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez właściwego ministra.

5. Odznaki honorowe za zasługi stanowiące wkład w rozwijanie działalności statutowej organizacji spółdzielczych lub organizacji społecznych są ustanawiane przez naczelne organy tych organizacji.

Art. 5. (uchylony)⁵⁾

Art. 6. 1.⁶⁾ Organy ustanawiające odznakę ustalają jej wzór oraz zasady i tryb jej nadawania i noszenia. Ustalenie wzoru odznaki honorowej oraz sposobu jej noszenia wymaga zgody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Odznaki powinny kształtem i wymiarami wyraźnie odróżniać się od orderów, odznaczeń i medali ustanawianych na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 6a.⁷⁾ Jednostki samorządu terytorialnego mogą, w drodze uchwały organu stanowiącego danej jednostki, wyrazić zgodę na umieszczenie w oznaczeniu będącym znakiem towarowym w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410, z późn. zm.⁸⁾) herbu tej jednostki lub odznaki, którą ustanowiły.

Art. 7. (uchylony)⁵⁾

Art. 8. (uchylony)⁵⁾

Art. 9. (uchylony)⁵⁾

Art. 10. Mundurem jest ubiór lub jego części służące oznaczeniu przynależności do określonej jednostki organizacyjnej lub wykonywania określonych funkcji albo służby.

Art. 11.⁹⁾ Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustanawia mundury, określa osoby uprawnione do ich noszenia oraz wzór i kolor munduru.

Art. 12.¹⁰⁾ 1. Mundury ustanawiane na podstawie ustawy powinny różnić się w sposób widoczny od pozostających pod szczególną ochroną mundurów:

- 1) Wojska Polskiego, będących symbolem tradycji wolnościowych i postaw patriotycznych Narodu Polskiego;
- 2)¹¹⁾ Policji, Straży Granicznej, będących symbolem poszanowania prawa oraz ładu i porządku publicznego.

2.¹²⁾ Minister Obrony Narodowej w odniesieniu do munduru wojskowego, a minister właściwy do spraw wewnętrznych w odniesieniu do munduru policyjnego i Straży Granicznej, mogą wprowadzić, w drodze rozporządzeń, zakaz używania munduru lub jego części, chociażby nawet zostały one pozbawione oznak określonych w przepisach o ustanowieniu munduru, uwzględniając obowiązujące wzory umundurowania wyjściowego i polowego stosowanego w Siłach Zbrojnych, Policji i Straży Granicznej.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. Nr 12, poz. 136), która weszła w życie z dniem 23 lutego 2000 r.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753), która weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2009 r.

⁵⁾ Przez art. 6 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 6 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁷⁾ Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1266), która weszła w życie z dniem 1 grudnia 2015 r.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268), która weszła w życie z dniem 30 marca 2001 r.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

¹¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 19 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 9.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 9.

3.¹³⁾ Żandarmeria Wojskowa może kontrolować uprawnienia do używania odznak i mundurów wojskowych.

Art. 13. 1. Używanie munduru zagranicznego wymaga zezwolenia terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) członków personelu dyplomatycznego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędników konsularnych obcych urzędów konsularnych;
- 2) członków personelu administracyjnego i technicznego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych – z zastrzeżeniem zasady wzajemności;
- 3) innych osób, które mogą używać w Polsce munduru na mocy umów albo zwyczajów międzynarodowych.

Art. 14.¹⁴⁾ Przepisy ustawy nie naruszają przepisów o godle i barwach Rzeczypospolitej Polskiej, o znakach Sił Zbrojnych oraz przepisów szczególnych o odznakach i mundurach.

Art. 15. (pominięty)¹⁵⁾

Art. 16. Traci moc dekret z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 72, poz. 455 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115).

Art. 17. 1. Odznaki ustalone na podstawie dekretu, o którym mowa w art. 16, mogą być nadawane i używane na dotychczasowych zasadach.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do mundurów ustalonych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdy chodzi o używanie tych mundurów.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia¹⁶⁾.

---

¹³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 58 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

¹⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 6 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁵⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

¹⁶⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 30 grudnia 1978 r.